

INNSPILL FRA Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner – SAFO –

TEMA RUNDEBORDSKONFERANSE 2024

SAFOs visjon er full deltakelse og likestilling for funksjonshemmede og at funksjonshemmedes menneskerettigheter realiseres i Norge. Vårt hovedkrav er at **CRPD SKAL INN I MENNESKERETTSLOVEN**

Utenom dette vil vi minne om noen punkter fra Hurdalsplattformen

Fra «Hurdalsplattformen»:

- Regjeringa skal føre ein offensiv likestillingspolitikk som gjer at alle blir inkluderte i samfunnet, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne og etnisitet
- Regjeringa vil inkorporere FN's konvensjon for rettane til personar med nedsett funksjonsevne (CRPD) i norsk lov
- Regjeringa vil gjennomføre «Veikart for universelt utformet nærscole» innan 2030, blant anna ved å gjeninnføre rentekompensasjonsordninga for skulebygg og svømmeanlegg.
- Det er eit mål for regjeringa å styrkje den universelle utforminga av samfunnet.
- Ein fellesskule der alle elevar lærer, meistrar og trivst godt. At barn og unge med ulik bakgrunn lærer saman i skulen, er viktig for fellesskapet, det byggjer ned forskjellar og opp tilliten vi har til kvarandre. Alle elevar skal kunne gå på skule saman med barn frå nærmiljøet.
 - Regjeringa vil styrkje tidleg innsats i skulen, blant anna ved å leggje til rette for fleire spesialpedagogar og annan spesialkompetanse som kan gi elevar rask og ubyråkratisk oppfølging.
 - Regjeringa vil styrkje elevane sin rett til læremiddel og hjelpemiddel tilpassa funksjonsnivå,
- Regjeringa vil vidareutvikle brukarstyrt personleg assistanse (BPA) som eit viktig verktøy for å sikre alle menneske deltaking og likestilling i samfunnet.
- Arbeid til alle i et inkluderende arbeidsliv. Alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. Regjeringen legger arbeidslinja til grunn i arbeids- og velferdspolitikken. Derfor må fellesskapet stille mer opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid.

VI ber om at følgende er tema på Rundebordskonferansen

CRPD

- Ekspertutvalget har levert sin innstilling. HVA SKJER? Kommer Regjeringen til å arbeide for at CRPD skal inn i Menneskerettsloven, og når kan vi forvente en lovproposisjon?

SKOLE og UNIVERSELL UTFORMING

SAFO er opptatt av en inkluderende skole i pakt med CRPD artikkel 24. Dette innebærer ressurser og virkemidler som bidrar til inkluderende undervisning i de ordinære klasserommene for alle, og det innebærer full universell utforming av alle skoler. Situasjonen i dag er at mange segregeres i egne rom, egne bygg og egne skoler – inkluderingen er ennå en saga blott. (30% i barneskole, 50% i ungdomsskole og 70% i VGS)

SAFO ER OPPTATT AV FØLGENDE:

- Øremerkede midler til følgende:
 - Å oppgradere utilgjengelige barne- og ungdomsskoler til universell utforming slik at «Veikart universelt utformet nærskole 2030» blir realisert.
 - At man gjennom lov og regelverk, og ved hjelp av prosjektmidler og øremerking til ekstra læreresurser i skolen i kommende statsbudsjett, bidrar til å gi klare signaler om at forsterkede skoler/ enheter/ klasser ikke er veien å gå i norske kommuner og fylkeskommuner

VELGE BOLIG OG BOSTED – MED TILGANG TIL NØDVENDIGE TJENESTER SOM BL.A. BPA OG TOLKE- og LEDSAERTJENESTER

Stadig flere kommuner velger store samlokaliserte boliger for funksjonshemmede med felles vaktrom, felles tjenester, felles fritidsaktiviteter og felles bespising med felles kosttrekk til felles bespising. Tidligere tiders institusjoner er på full fart tilbake. Vi vil gjerne høre om og diskutere:

- At det i forslaget til statsbudsjett signaliseres at Regjeringen vil, sammen med norske kommuner, innen 2030, sikre funksjonshemmede reell rett til å velge hvor man vil bo, og med hvem man vil bo. Dette vil innebære
 - En tydeliggjøring i regelverket om funksjonshemmedes rett til å motta tjenestene i valgfri bolig
 - Tydeliggjøring i regelverket om at kommuner som velger å bygge samlokaliserte enheter med mer enn 6 enheter, ikke vil få innvilget lån eller tilskudd via Husbanken.
 - At boligtilskudd tas ut igjen fra kommunale rammetilskudd, og innføres med øremerking.
 - At det settes av midler til å sikre at funksjonshemmede mottar BPA og andre aktuelle assistansetjenester i tilstrekkelig omfang og av god kvalitet, slik at funksjonshemmede sikres mulighet til full deltakelse og likestilling på alle livets områder. Utredningen fra BPA-utvalget må nå følges opp.
 - At finansiering og organisering av tolke- og ledsagertjenesten for døvblinde sikrer at tjenesten fungerer etter lovens intensjon.

Passloven – det må prioriteres å få endret denne loven. At mennesker med utviklingshemming kan nektes pass med begrunnelse i at de ikke kan klare seg alene i utlandet er diskriminerende. Dette kan også gjelde andre som har behov for bistand, uten at loven åpner opp for å nektelse av å få utstedt pass.

Tvang og makt – Det foregår mye både hjemlet og uhjemlet tvang ovenfor personer med utviklingshemming. Ifølge statistikk har den hjemlede tvangen vært stigende over mange år. Tilsyn foretatt av Statsforvalter og Sivilombudet viser at det er mange og alvorlige brudd på bestemmelsene i kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven. Det er nok også store mørketall og i tillegg har man det som noen kaller hverdagstvang. Fratakelse av egne penger, fratakelse av mobil og stengning av internett osv.

Vergemål – arbeidet med å få ny lov om beslutningsstøtte - er dette noe som det jobbes med eller er det kun et arbeid som pågår for å justere på vergemålsloven. Og hvis det kun jobbes med vergemålsloven så savner vi fremdrift.